

Mapa Polski Bezgotówkowej

Raport kwartalny

Mapa Polski Bezgotówkowej – III. kwartał 2021 r.

Ujęcie geograficzne

Do września 2021 r. liczba wszystkich terminali dostarczonych przez Polskę Bezgotówkową przekroczyła 431 tys. urządzeń. Warty podkreślenia jest fakt, że ponad 38% z tej liczby (czyli ponad 160 tys.) przedsiębiorcy otrzymali w okresie od marca 2020 r., czyli początku pandemii koronawirusa, do końca III kwartału 2021 r. W tym okresie Program napotkał na zjawiska utrudniające jego działalność (zamykanie obszarów życia gospodarczego i społecznego), jak i stanowiące szansę na rozwój (zalecenia oficjalnych czynników do korzystania z płatności bezgotówkowych). W trendzie nowych urządzeń dostarczanych z Programu widać wyraźnie ślad obu tych bodźców. Z jednej strony mamy wyraźny spadek w początkowej fazie pandemii (kwiecień 2020 r.), następnie dynamiczny wzrost w okresie między jej pierwszą i drugą falą, z trzecim co do wielkości pikiem w czerwcu 2020 r. Następnie

możemy zauważyć ślad drugiej fali pandemii oraz odbicie, już nie tak silne, ale zauważalne latem 2021.

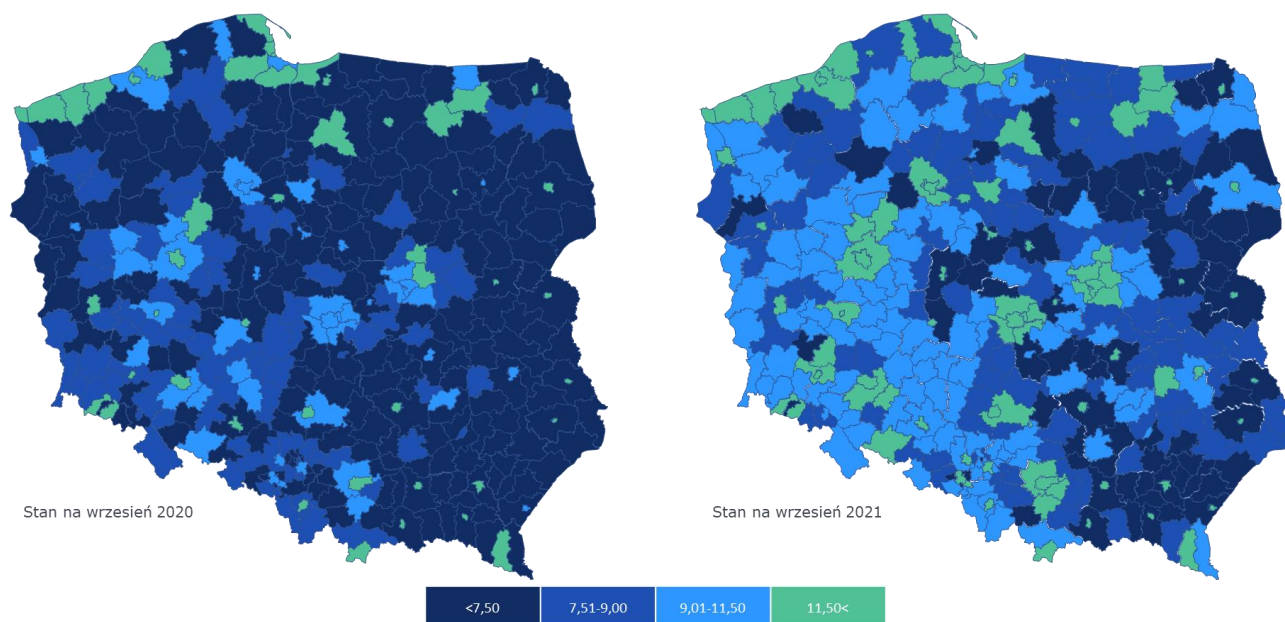

Rysunek 1. Nowe terminale w Programie Polska Bezgotówkowa w danym miesiącu

Oznacza to, że Fundacja sukcesywnie, nawet mimo pandemii koronawirusa, realizuje swój podstawowy cel likwidowania białych plam w uterminalowaniu Polski. Program skutecznie wspomógł przedsiębiorców w trudnym dla nich okresie ograniczeń sanitarnych i zmiany zachowań konsumentów. Z kolei spadek liczby nowych terminali w ostatnich miesiącach jest wynikiem nakładających się efektów pandemii oraz

wyczerpywania się łatwiejszej do pozyskania puli przedsiębiorców.

Rysunek 2. Liczba terminali w Programie Polska Bezgotówkowa przypadająca na 1000 mieszkańców, wg powiatów

Szczegółowa analiza przyrostu liczby terminali wg powiatów (Rysunek 2.) wskazuje, że dzięki Programowi Polska Bezgotówkowa w okresie od początku pandemii do końca Q3 2021 w bardzo dużej liczbie powiatów dokonał się istotny skok w zakresie nasycenia branż handlu i usług terminalami, dostrzegalny w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik liczby terminali na 1000 mieszkańców to przydatna miara, która odzwierciedla rezultaty działań Programu w zakresie dostępności infrastruktury dla konsumentów i przekłada się na percepcję możliwości płacenia bezgotówkowo w ich otoczeniu.

Do końca Q3 2021 większość powiatów w kraju zaabsorbowała od 7,51 - 9,0 terminali z Programu na 1000 mieszkańców. Wyraźnie widać, że w czasie pandemii, mimo wspomnianych wcześniej trudności, udało się poprawić dostępność płatności bezgotówkowych w większości powiatów w Polsce. Dostrzegalne jest jednak również zjawisko rozwarstwienia w procesie postępu: daje się zauważyć linię podziału, na powiaty, które osiągnęły

wyższy wskaźnik terminali na 1000 mieszkańców w zachodniej części kraju i w okolicach Warszawy oraz powiaty znajdujące się na tzw. ścianie wschodniej, uzyskują słabsze wyniki. Przyczyn tego rozwarstwienia można szukać m.in. w czynnikach ekonomicznych (różny poziom rozwoju gospodarczego i wiążąca się z tym liczba przedsiębiorców, którzy mogą przyjąć terminale). Jednak nie wyjaśniają one wszystkich różnic. Na przykład województwo lubelskie, z niższym wskaźnikiem PKB per capita uzyskało lepsze wyniki absorpcji terminali w Programie, niż województwa podkarpackie i podlaskie, które posiadają wyższy przeciętny poziom PKB per capita (GUS 2019). Nadal również utrzymują się nierówności w nasyceniu terminalami między powiatami wielkomiastowymi oraz turystycznymi (Pomorze, góry), a powiatami "z dala od wielkich miast". W zakresie różnic między wielkimi miastami, a obszarami mniej rozwiniętymi, trudno będzie osiągnąć równowagę przede wszystkim dlatego, że liczba działalności gospodarczej w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w

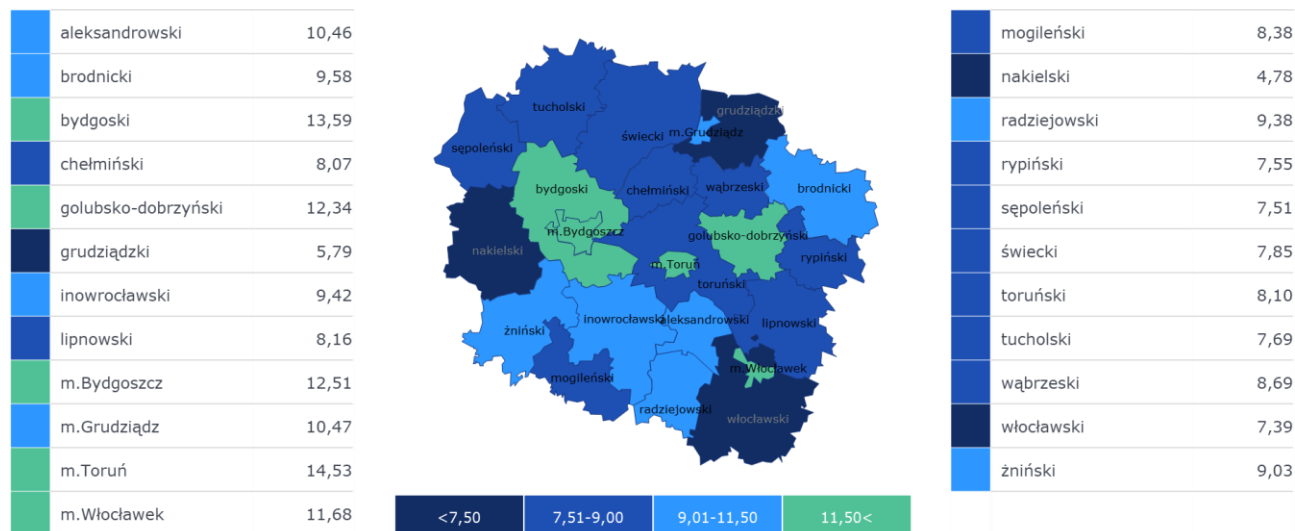

tych pierwszych jest dużo większa, niż w drugiej grupie powiatów. Bardzo istotną rolę “wyrównującą” odgrywa turystyka. Najlepiej do tej pory korzystają z dobrodziejstw Programu powiaty nadmorskie. Kilku liderów jest również wśród powiatów górskich. Jeżeli za punkt odniesienia przyjąć poziom nasycenia

terminalami na Pomorzu, to wydaje się, że w polskich górach jeszcze wiele powiatów mogłoby przyjąć znaczną liczbę urządzeń płatniczych. W tym kontekście także obszar Warmii i Mazur cechuje się wciąż znacznym potencjałem wzrostu.

Województwo kujawsko-pomorskie

Województwo kujawsko-pomorskie na mapie liczby terminali z Programu na 1000 mieszkańców zajmuje 12. miejsce, a jego zróżnicowanie wg powiatów wskazuje na wykorzystane i niewykorzystane jeszcze potencjały. Największa liczba terminali na 1000 mieszkańców występuje w Toruniu (14,53), czyli w jednej ze stolic regionu (potencjał wykorzystany), ale już powiat ziemski wokół Torunia ma cechuje się niskim nasycenie (8,1). Potencjał oferowany przez program został lepiej wykorzystany w przypadku ziemskiego powiatu bydgoskiego (13,59), również leżącego wokół dużego ośrodka. Wpływ turystyki jest także widoczny w wyniku powiatu golubsko-dobrzyńskiego (12,34). Jednak już takie powiaty jak brodnicki i tucholski, które bardzo mocno budują swoją markę w oparciu o turystykę, nadal wydają się mieć rezerwy do absorpcji urządzeń do płacenia bezgotówkowego.

Rysunek 3. Liczba terminali w Programie Polska Bezgotówkowa przypadająca na 1000 mieszkańców - woj. kujawsko-pomorskie

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczenie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autorzy raportu: Andrzej Meler

Opracowanie graficzne: Mariola Makowska